

ОНОВЛЕННЯ МЕРЕЖІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

В КОРЕЦЬКІЙ МІСЬКІЙ
ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Цей бриф про проблему підготовлено
в рамках співпраці Центру спільних дій
з Корецькою міською територіальною
групадою.

**ЦЕНТР
СПІЛЬНИХ
ДІЙ**

НАД ДОКУМЕНТОМ ПРАЦЮВАЛИ

РЕГІОНАЛЬНІ АНАЛІТИКИ

Марія Квіцінська
Оксана Заболотна
Костянтин Шокало

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД

Марія Левонова
Андрій Андрушків

ПОЛІСІ АНАЛІТИКИНЯ

Марта Семеряк

ІНФОГРАФІКИ ТА ВЕРСТКА

Наталія Зуєва

ЗМІСТ

- 04 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
- 05 МЕТОДОЛОГІЯ
- 06 ПРОБЛЕМА
- 07 ОЗНАКИ ПРОБЛЕМИ
- 22 ПРИЧИНИ ПРОБЛЕМИ
- 23 ОПИС ПЕРШОГО ЕТАПУ ОПТИМІЗАЦІЇ
- 29 ОПИС ДРУГОГО ЕТАПУ ОПТИМІЗАЦІЇ
- 34 ВАРІАНТИ РІШЕНЬ

У 2021 році **Корецька міська рада** почала впроваджувати **реорганізацію мережі закладів освіти** територіальної громади.

Перший етап реорганізації завершився в цьому ж році та зустрів опір освітян та батьків учнів. У 2022 році **Корецька міська рада**, відповідно до затвердженого плану¹, **розпочне другий етап оптимізації освітньої мережі.**

МЕТА ЗМІНИ ↕

Створити мережу закладів загальної середньої освіти, яка спроможна забезпечувати належний доступ та якість освітніх послуг.

МЕТОДОЛОГІЯ

Щоб дослідити проблему у сфері освіти
Корецької міської територіальної громади
та сформуванати найбільш ефективні
шляхи її вирішення, ми:

ПРОАНАЛІЗУВАЛИ

- нормативно-правову базу функціонування мереж закладів освіти у територіальних громадах України та чинні стандарти забезпечення громадян освітніми послугами.
- отримані від Корецької міської ради дані щодо функціонування закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) в громаді у 2020-2021 навчальних роках: кількість учнів, кількість педагогів та непедагогічних працівників, кількість та наповнюваність класів, фінансування з місцевого бюджету, середній бал ЗНО по кожному закладу та інші дані.
- методологію формування спроможної освітньої мережі, яка представлена в інформаційно-методологічному посібнику² "Критерії формування спроможної освітньої мережі в ОТГ", підготовленому групою експертів з питань освітньої децентралізації.
- методологію³ ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах, підготовлену шведсько-українським проектом "Підтримка децентралізації в Україні".

ПРОВЕЛИ

- 7 консультацій у форматі закритих онлайн-інтерв'ю з представниками ключових заінтересованих сторін у сфері освіти в громаді, зокрема з представниками Корецької міської ради, постійної комісії з питань бюджету, комісії з питань освіти, фінансового відділу, відділу освіти, управліннями закладів освіти.

Вся подальша інформація, яка стосується проблеми та варіантів її вирішення,
ґрунтується на даних, отриманих Центром спільних дій з описаних вище джерел.

ПРОБЛЕМА

ДО ПОЧАТКУ РЕОРГАНІЗАЦІЇ:

Неякісні освітні послуги в низці закладів загальної середньої освіти

- Відповідно до закритих онлайн-інтерв'ю з представниками ключових заінтересованих сторін у сфері освіти в громаді, окремі заклади загальної середньої освіти надають неякісні послуги та належним чином не забезпечують соціалізацію учнів. Перш за все, це стосується ЗЗСО з малою кількістю учнів – Калинівський НВК “Загальноосвітня школа I ступеня – заклад дошкільної освіти”, Дерманська загальноосвітня школа I ступеня, Залізницька загальноосвітня школа I ступеня тощо.

Крім того, наприклад, у Калинівському НВК вчителі самовільно скасовують уроки та відпускають учнів зі шкіл у навчальні години. Батьки не бажають відправляти дітей на навчання в такі освітні заклади.

Великі видатки на освіту та неефективне використання бюджетних коштів

- За планом на 2021 рік⁴ власні доходи бюджету громади без врахування трансфертів з інших бюджетів мають скласти близько 75 млн грн. Заплановані видатки на освіту, що не покриваються освітньою субвенцією, – майже 58 млн грн. Таким чином, три чверті бюджету громади⁵ витрачають на сферу освіти. Через перевитрати на освіту недофінансованими залишаються охорона здоров'я, житлово-комунальне господарство, соціальний захист населення та інші важливі для громадян сфери.

Водночас дослідження⁶ Центру спільних дій показало, що в територіальних громадах обласних центрів України обсяг фінансування не впливає на якість освіти. Аналіз даних, наданих Корецькою громадою, підтвердив, що великі видатки не впливають на якість освітніх послуг у громаді.

У ПРОЦЕСІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ:

Нерозуміння суті та порядку реорганізації працівниками освіти та мешканцями громади

- У ключових заінтересованих сторін є сумніви щодо правильності та обґрунтованості проведення реорганізації закладів освіти. Частина представників заінтересованих сторін переконані, що реорганізація мережі освіти використовується для тиску на політичних опонентів місцевої влади.

Труднощі з підвезенням учнів з населених пунктів, де заклади освіти утримувати недоцільно

- Корецька громада має велике територіальне розгалуження. Шкільних автобусів для забезпечення підвезення учнів не вистачає, а наявні автобуси в поганому технічному стані. Через проблеми з підвезенням учнів частину закладів освіти неможливо було реорганізувати на першому етапі, оскільки закриття закладів освіти за відсутності підвезення учнів призведе до того, що діти не будуть мати доступу до освіти.

ОЗНАКИ ПРОБЛЕМИ

Нерівномірна наповнюваність шкіл та класів. Неуккомплектованість частини шкіл

У 2020-2021 навчальному році до початку реорганізації закладів освіти I-III ступенів в Корецькій міській громаді функціонувало 26 ЗЗСО, де навчалося 3485 учнів. Це 14% всього населення територіальної громади та 88% населення віком 6-18 років.

Законодавство визначає лише мінімальну та максимальну наповнюваність класів для закладів освіти та не містить вимог щодо мінімально допустимої кількості учнів у закладі.

Наприклад, у 2020-2021 навчальному році в Калинівському НВК "Загальноосвітня школа I ступеня – заклад дошкільної освіти" та Дерманській загальноосвітній школі I ступеня навчалося всього по 8 дітей. У Залізницькій загальноосвітній школі I ступеня – 20 дітей. У попередні три навчальних роки у цих закладах освіти була аналогічна кількість учнів. Водночас заклади освіти з дуже малою кількістю учнів не здатні забезпечити належну якість освіти та повноцінну соціалізацію дітей.

Кількість учнів у ЗЗСО Корецької МТГ

	2017-2018 н.р.	2018-2019 н.р.	2019-2020 н.р.	2020-2021 н.р.
Корецька ЗШ I-III ступенів №1	583	610	612	623
Корецька ЗШ I ступеня	372	373	377	383
Новокорецька ЗШ I-III ступенів	357	384	391	379
Крилівська ЗШ I-III ступенів	155	161	165	178
Головницька ЗШ I-III ступенів	164	164	164	172
Корецький НВК «Школа I-II ступенів – Ліцей»	126	144	155	166
Користівський НВК «ЗШ I-III ступенів – ЗДО»	125	140	152	164
Морозівська ЗШ I-III ступенів	158	156	155	161
Копитівський НВК «ЗШ I-III ступенів – ЗДО»	82	95	116	122
Веснянська ЗШ I-III ступенів	98	95	106	121
Устянська ЗШ I-III ступенів	114	118	111	112
Богданівський НВК «ЗШ I-II ступенів – ЗДО»	98	107	104	110
Великоклецьківський НВК «ЗШ I-III – ЗДО»	97	101	92	96
Гвіздівська ЗШ I-II ступенів	75	80	77	81
Сторожівський НВК «ЗШ I-II ступенів – ЗДО»	73	71	83	79
Річецький НВК «ЗШ I-II ступенів – ЗДО»	73	71	74	73
Даничівський НВК «ЗШ I-II ступенів – ЗДО»	82	78	77	72
Черницька ЗШ I-II ступенів	61	68	68	71
Корецька ЗШ I-III ступенів №3	56	63	62	63
Коловертівський НВК «ЗШ I-II ступенів – ЗДО»	69	69	65	63
Сапожинський НВК «ЗШ I-II ступенів – ЗДО»	49	55	56	57
Харалузька ЗШ I-II ступенів	53	49	57	53
Старокорецький НВК «ЗШ I-II ступенів – ЗДО»	36	42	49	50
Залізницька ЗШ I ступеня	20	22	22	20
Дерманська ЗШ I ступеня	13	13	10	8
Калинівський НВК «ЗШ I ступеня – ЗДО»	12	10	9	8

Законодавство визначає⁷, що мінімальна наповнюваність класів закладів загальної середньої освіти не може бути меншою за 5 учнів та більшою за 30 учнів.

Якщо кількість учнів не дозволяє сформувати клас, діти можуть отримувати освіту за індивідуальною формою навчання або переводяться до іншого навчального закладу із забезпеченням підвезення. **З 1 вересня 2024 року у навчальних класах початкової школи повинно бути не більше за 24 учні.**

Водночас під час аналізу мережі закладів освіти слід звертати увагу на розрахункову наповнюваність класів (РНК)⁸. Це середній рівень наповнюваності класів закладів загальної середньої освіти адміністративно-територіальної одиниці за умови раціональної організації шкільної мережі. РНК визначається на основі щільності, чисельності населення громади та відсотка сільського населення. Цей показник впливає на обсяг освітньої субвенції, яку отримує територіальна громада.

Якщо фактична наповнюваність класів у закладі є суттєво меншою за розрахункову, громада повинна дофінансовувати⁹ цей заклад освіти коштом власних надходжень до місцевого бюджету.

У 2021 році в Корецькій територіальній громаді РНК складає 14 учнів¹⁰, середня фактична наповнюваність класів (ФНК) по громаді – 14,1. Утім, у 15 закладах освіти ФНК є нижчою за РНК:

від -12¹¹ до -5

Залізницька загальноосвітня школа I ступеня, Сапожинський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Даничівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Коловертівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Сторожівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Харалузька загальноосвітня школа I-II ступенів, Великоклецьківський НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти", Річецький НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Гвіздівська загальноосвітня школа I-II ступенів.

від -4 до -2

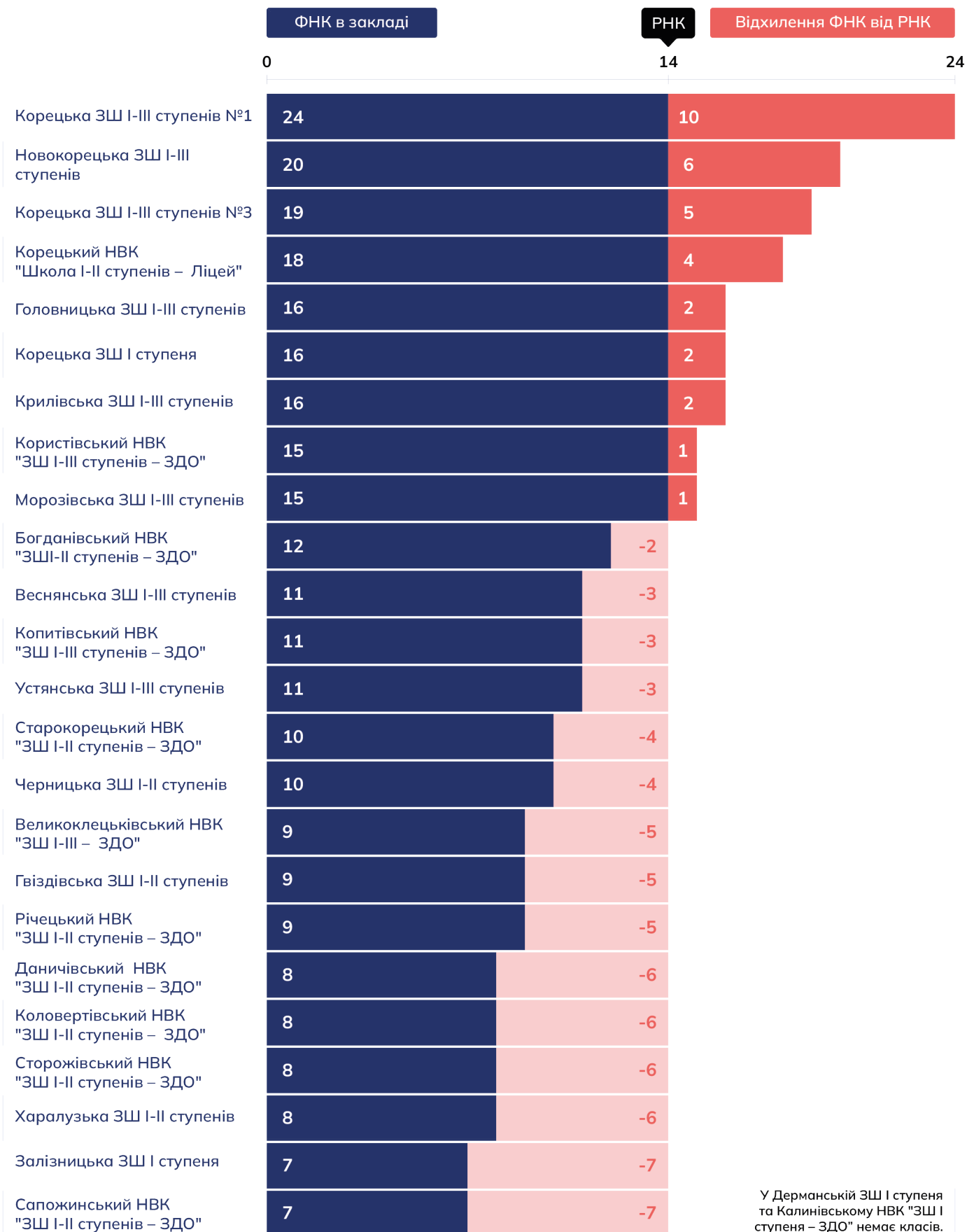
Черницька загальноосвітня школа I-II ступенів, Старокорецький НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Устянська загальноосвітня школа I-III ступенів, Веснянська загальноосвітня школа I-III ступенів, Копитівський НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти", Богданівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти".

Повний перелік закладів ЗЗСО, де фактична наповнюваність класів є меншою за розрахункову, можна побачити на інфографіці праворуч. ➔

Фактична наповнюваність класів у ЗЗСО Корецької МТГ

У Дерманській ЗШ I ступеня та Калинівському НВК "ЗШ I ступеня – ЗДО" немає класів.

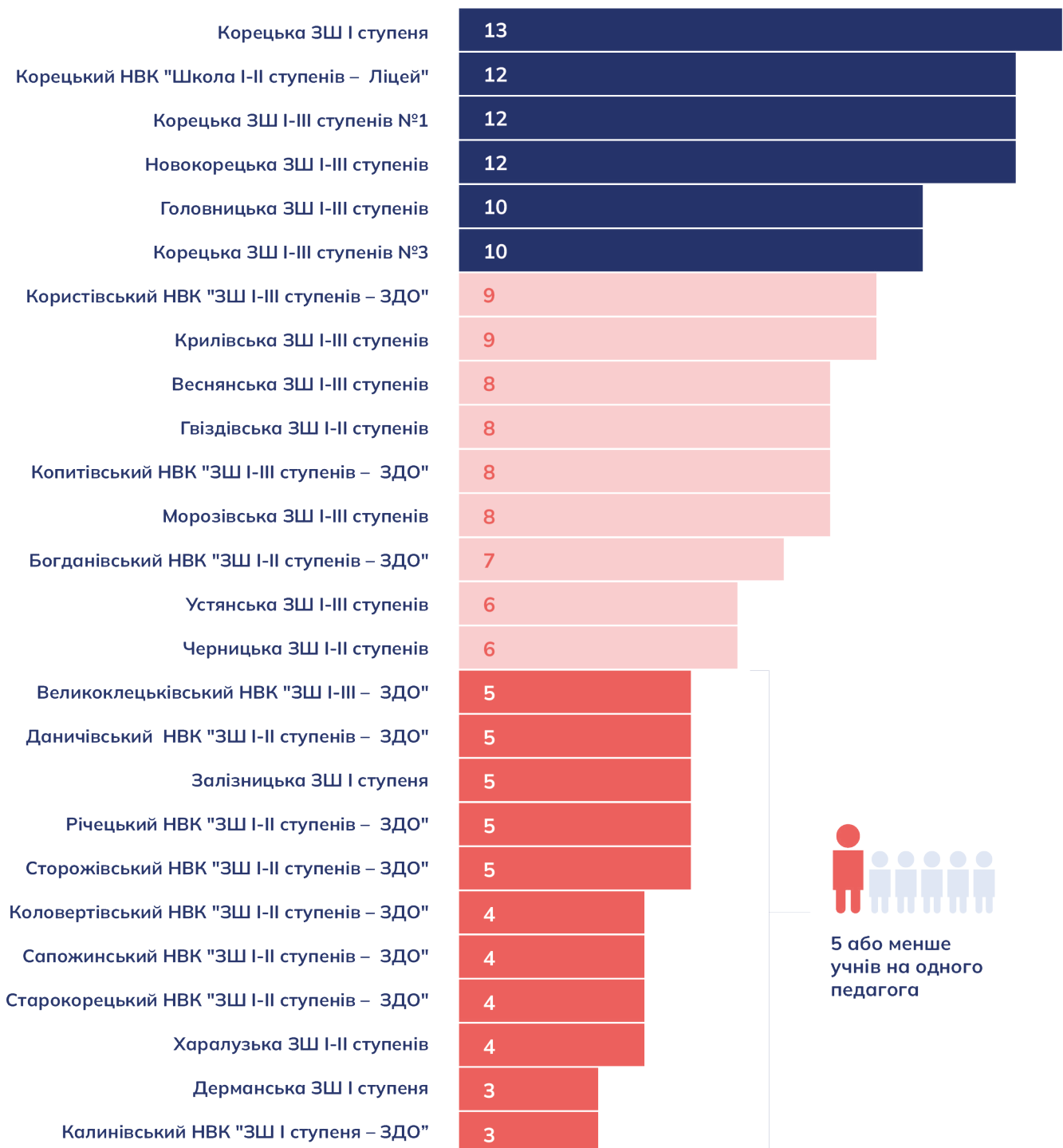
Чисельність педагогів та допоміжного персоналу непропорційна кількості учнів та класів

Ознакою неефективного використання бюджетних коштів є мала кількість учнів, що припадає на одного педагога. Чим менший цей показник, тим більше грошей з бюджету витрачають на одного учня.

У Корецькій територіальній громаді кількість учнів на одного вчителя суттєво відрізняється залежно від ЗЗСО – від 3 до 13. У 2020-2021 навчальному році 5 або менше учнів на одного педагога було в 11 ЗЗСО, ще в 11 ЗЗСО – 6-10 учнів. Понад 10 учнів на одного педагога було лише у 4 ЗЗСО громади.

Кількість учнів на одного педагога у ЗЗСО Корецької МТГ

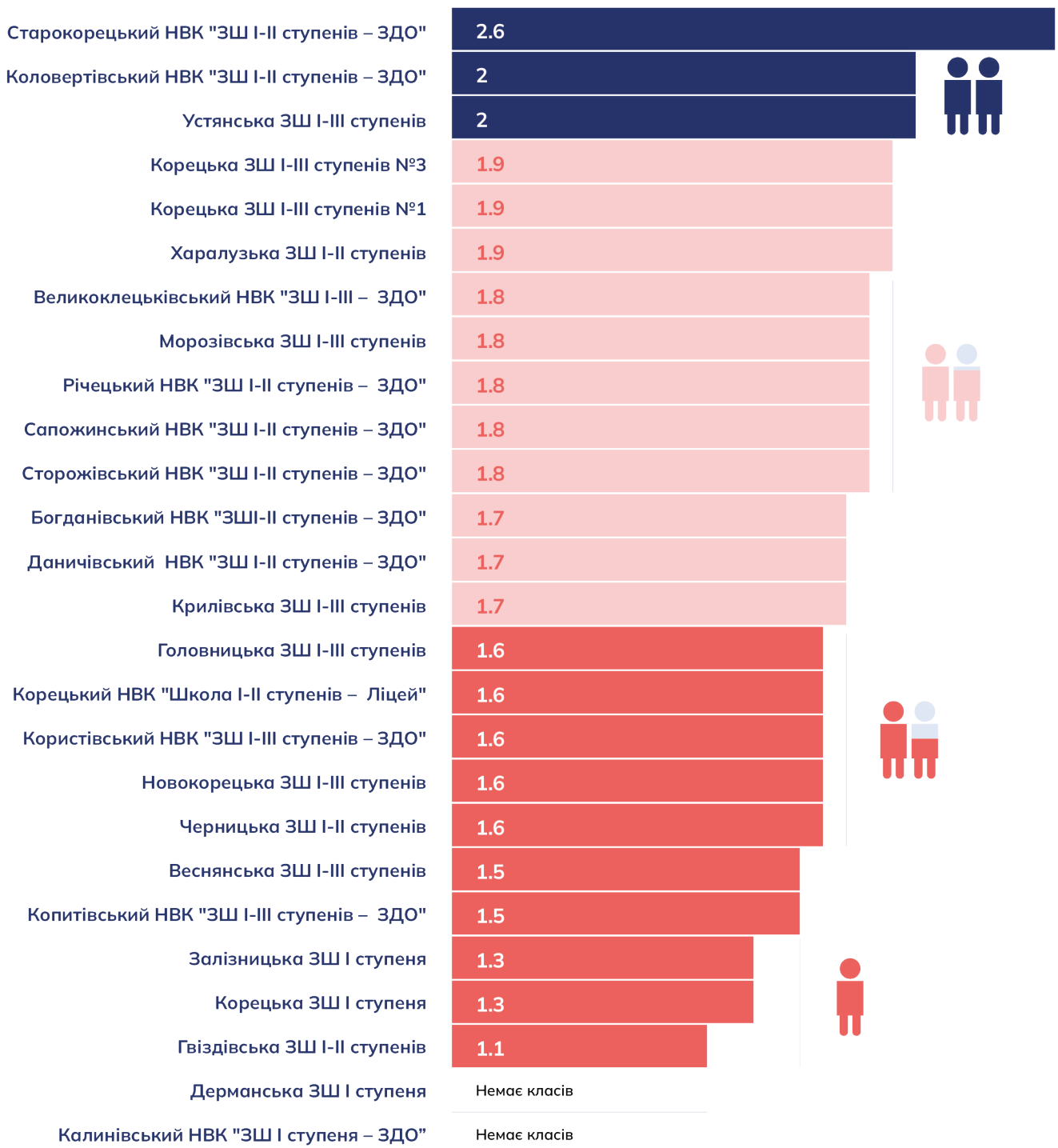
Кількість вчителів на один клас у ЗЗСО Корецької МТГ

Кількість штатних одиниць посади вчителя на один клас показує¹² педагогічні можливості школи. На основі цього показника рахується кількість навчальних годин на один клас протягом тижня. Отже, чим більше цей показник – тим більше навчальних годин для одного класу забезпечує заклад освіти.

У 5 ЗЗСО громади середня кількість вчителів на один клас складає 1,5 або менше, у 16 ЗЗСО – 1,6-2 вчителів на один клас. Лише в трьох ЗЗСО в поточному навчальному році на один клас приходиться 2 або більше вчителів.

Кількість вчителів на один клас у ЗЗСО Корецької МТГ

Частка допоміжного персоналу серед працівників ЗЗСО Корецької МТГ

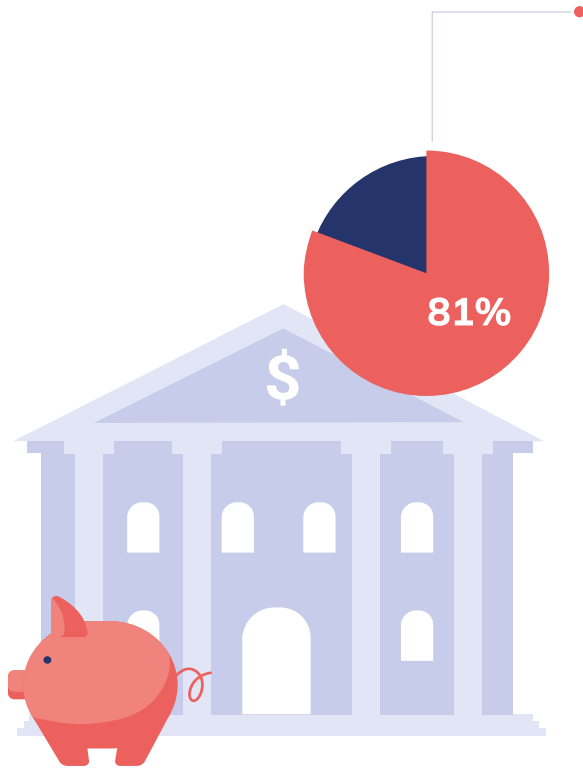

Кількість працівників зі складу непедагогічного персоналу відносно загальної кількості працівників закладу освіти демонструє ефективність використання господарсько-обслуговувальних кадрів. **Якщо допоміжний персонал складає понад 15%¹³ від загальної чисельності працівників, видатки на його утримання є невиправдано великими.**

У Корецькій територіальній громаді у 2020-2021 навчальному році у всіх ЗЗСО частка допоміжного персоналу перевищила 15%. У 4 ЗЗСО допоміжний персонал складає 23-30% від загальної кількості працівників, у 18 ЗЗСО – 31-45%, та в 4 ЗЗСО понад 45%. Найбільший відсоток допоміжного персоналу у Калинівському НВК "Загальноосвітня школа I ступеня – заклад дошкільної освіти" (67%).

	Частка допоміжного персоналу, %	Загальна кількість працівників, %
Калинівський НВК "ЗШ I ступеня – ЗДО"	67	
Користівський НВК "ЗШ I-III ступенів – ЗДО"	49	
Копитівський НВК "ЗШ I-III ступенів – ЗДО"	47	
Богданівський НВК "ЗШ I-II ступенів- ЗДО"	46	
Даничівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	45	
Корецький НВК "Школа I-II ступенів – Ліцей"	44	
Сапожинський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	44	
Веснянська ЗШ I-III ступенів	41	
Крилівська ЗШ I-III ступенів	41	
Головницька ЗШ I-III ступенів	40	
Дерманська ЗШ I ступеня	40	
Морозівська ЗШ I-III ступенів	39	
Устянська ЗШ I-III ступенів	39	
Великоклицьківський НВК "ЗШ I-III – ЗДО"	38	
Корецька ЗШ I-III ступенів №3	38	
Сторожівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	38	
Старокорецький НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	35	
Гвіздівська ЗШ I-II ступенів	33	
Залізницька ЗШ I ступеня	33	
Річецький НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	33	
Харалузька ЗШ I-II ступенів	32	
Черницька ЗШ I-II ступенів	31	
Коловертівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	30	
Новокорецька ЗШ I-III ступенів	30	
Корецька ЗШ I ступеня	29	
Корецька ЗШ I-III ступенів №1	23	

Великі видатки на утримання шкіл із малою наповнюваністю учнів та відсутність коштів на розвиток

Чинна модель фінансування освіти передбачає, що держава шляхом надання освітньої субвенції оплачує роботу педагогів. Заробітна плата непедагогічних працівників та працівників, що працюють у дошкільних підрозділах, оплачується з місцевого бюджету. Також саме місцевий бюджет покриває видатки на оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, придбання шкільних автобусів та підручників. Кошти освітньої субвенції можливо витратити на ці потреби лише в разі утворення залишків субвенції на кінець бюджетного періоду.

• **Фактичні видатки на освіту Корецької міської територіальної громади у першому півріччі 2021 року склали¹⁴ 81% місцевого бюджету з урахуванням освітньої субвенції та 68% бюджету без урахування освітньої субвенції.**

Частка видатків на ЗЗСО громади, яка покривається виключно коштом місцевого бюджету, а не за рахунок субвенції, відрізняється залежно від закладу. Наприклад, на Калинівський НВК “Загальноосвітня школа I ступеня – заклад дошкільної освіти” витрачається в шість разів більше грошей громади, ніж на Залізницьку загальноосвітню школу I ступеня.

Така різниця пояснюється тим, що неуккомплектовані ЗЗСО з малою наповнюваністю класів та малою кількістю навчальних годин отримують менше фінансування коштом субвенції. Такі заклади необхідно дофінансовувати з місцевого бюджету.

Наприклад, у Калинівському НВК “Загальноосвітня школа I ступеня – заклад дошкільної освіти” видатки виключно з коштів місцевого бюджету за 2021 рік складають 59% та лише 41% – видатки за рахунок субвенції.

Далі наведена частка видатків виключно з коштів місцевого бюджету без урахування субвенції у структурі загальних видатків на ЗЗСО громади:

25-32%

Користівський НВК “Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти”, Богданівський навчально-виховний комплекс “Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти”, Сапожинський НВК “Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти”, Копитівський НВК “Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти”, Корецька загальноосвітня школа I-III ступенів №3.

20-24%

Великоклецьківський НВК “Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти”, Устянська загальноосвітня школа I-III ступенів, Сторожівський НВК “Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти”, Крилівська загальноосвітня школа I-III ступенів, Річеський НВК “Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти”, Головицька загальноосвітня школа I-III ступенів.

<20%

У структурі витрат інших ЗЗСО видатки з коштів місцевого бюджету складають менше ніж 20%.

Таким чином, великі видатки на освіту в громаді з коштів місцевого бюджету пояснюються тим, що чинна мережа закладів освіти не є спроможною та ефективною.

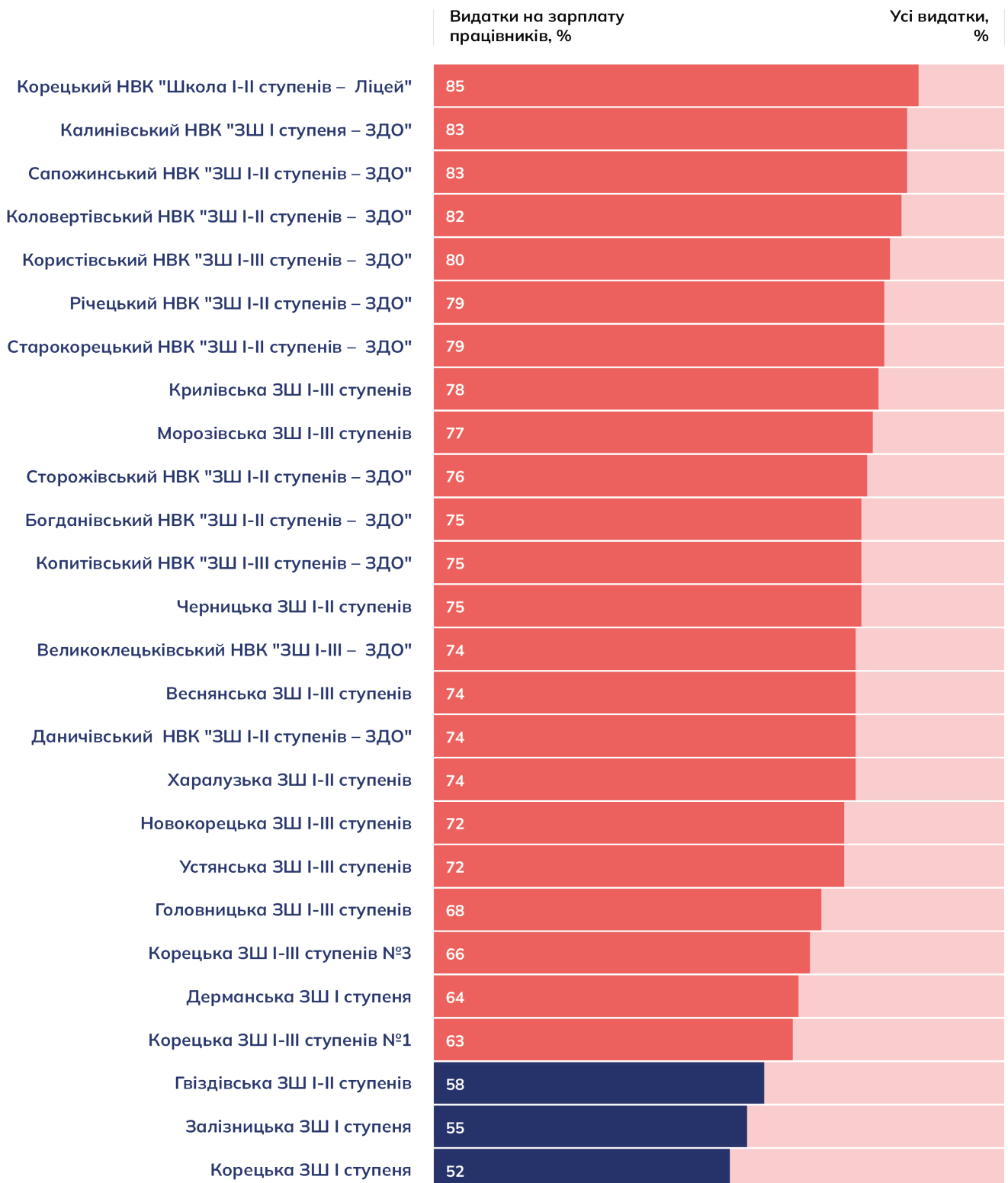
Джерела фінансування видатків ЗЗСО Корецької МТГ

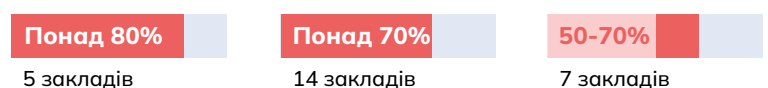
Видатки на заклад з бюджету ТГ, %	Видатки на заклад за рахунок освітньої субвенції, %	
12	88	Залізницька ЗШ I ступеня
13	87	Дерманська ЗШ I ступеня
13	87	Харалузька ЗШ I-II ступенів
14	86	Новокорецька ЗШ I-III ступенів
15	85	Гвіздівська ЗШ I-II ступенів
15	85	Черницька ЗШ I-II ступенів
16	84	Морозівська ЗШ I-III ступенів
17	83	Веснянська ЗШ I-III ступенів
17	83	Коловертівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"
17	83	Корецька ЗШ I ступеня
17	83	Корецька ЗШ I-III ступенів №1
18	82	Старокорецький НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"
19	81	Даничівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"
19	81	Корецький НВК "Школа I-II ступенів – Ліцей"
20	80	Головницька ЗШ I-III ступенів
21	79	Крилівська ЗШ I-III ступенів
21	79	Річецький НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"
23	77	Сторожівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"
24	76	Великклецьківський НВК "ЗШ I-III – ЗДО"
24	76	Устянська ЗШ I-III ступенів
26	74	Корецька ЗШ I-III ступенів №3
28	72	Копитівський НВК "ЗШ I-III ступенів – ЗДО"
29	71	Богданівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"
29	71	Сапожинський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"
31	69	Користівський НВК "ЗШ I-III ступенів – ЗДО"
59	41	Калинівський НВК "ЗШ I ступеня – ЗДО"

Видатки на зарплату працівників у структурі всіх видатків на ЗЗСО (без субвенції), %

Більша частина видатків з коштів місцевого бюджету – це заробітна плата працівникам, яка не покривається з освітньої субвенції. У всіх ЗЗСО громади видатки на зарплатню, яка не покривається з освітньої субвенції, перевищують 50% від усіх видатків закладу:

Такий розподіл видатків означає, що ЗЗСО не мають коштів на ремонт приміщень, закупівлю обладнання та додаткові доплати вчителям.

Видатки на освіту одного учня у ЗЗСО Корецької ОТГ

Одним з основних показників ефективності використання бюджетних коштів та доцільності утримання закладів освіти є обсяг видатків на одного учня з коштів місцевого бюджету громади та зі зведеного бюджету (з урахуванням освітньої субвенції).

Відповідно до запланованого на 2021 рік бюджету найбільші видатки на одного учня з коштів місцевого бюджету без урахування видатків за рахунок освітньої субвенції в Калинівському НВК "Загальноосвітня школа I ступеня – заклад дошкільної освіти" – 87 тис. грн. В інших ЗЗСО видатки значно менші, проте суттєво відрізняються в різних закладах освіти.

Найдорожче для місцевого бюджету навчання однієї дитини коштує в таких ЗЗСО:

10-20 тис.грн

Сапожинський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Великоклицький НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти", Копитівський НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти", Користівський НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти", Старокорецький НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Богданівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Сторожівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Річецький НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Даничівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Устянська загальноосвітня школа I-III ступенів, Дерманська загальноосвітня школа I ступеня.

5-10 тис.грн

Коловертівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Корецька загальноосвітня школа I-III ступенів №3, Харалузька загальноосвітня школа I-II ступенів, Гвіздівська загальноосвітня школа I-II ступенів, Веснянська загальноосвітня школа I-III ступенів, Головницька загальноосвітня школа I-III ступенів, Крилівська загальноосвітня школа I-III ступенів, Корецький навчально-виховний комплекс "Школа I-II ступенів - Ліцей", Морозівська загальноосвітня школа I-III ступенів, Черницька загальноосвітня школа I-II ступенів, Залізницька загальноосвітня школа I ступеня.

Лише в трьох ЗЗСО навчання однієї дитини коштує громаді менше за 5 тис. грн на рік.

Якщо рахувати загальні видатки на рік на одного учня з місцевого та державного бюджету (освітня субвенція) разом, цифри виходять у декілька разів більшими та майже у всіх ЗЗСО перевищують середні видатки на одного учня по країні¹⁵.

Середні видатки на одного учня по країні

Так, у Калинівському НВК "Загальноосвітня школа I ступеня – заклад дошкільної освіти" заплановані видатки на одного учня у 2021 році склали понад 147 тис. грн, що в понад 4 рази перевищує середні видатки по країні на одного учня в сільській місцевості. Майже втричі видатки на одного учня перевищують середні показники у Дерманській загальноосвітній школі I ступеня та вдвічі у Старокорецькому НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Сапожинському НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти", Харалузькій загальноосвітній школі I-II ступенів та Даничівському НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти".

Лише в трьох ЗЗСО громади видатки на одного учня є меншими або рівними сумі, яка в середньому витрачається в Україні на загальну освіту одного учня в сільській та міській місцевості. Це Новокорецька загальноосвітня школа I-III ступенів (28 тис. грн), Крилівська загальноосвітня школа I-III ступенів (32 тис. грн) та Головницька загальноосвітня школа I-III ступенів (35 тис. грн).

	Видатки на одного учня зі зведеного бюджету, грн	Видатки на одного учня з бюджету ТГ (без субвенції), грн	Видатки на одного учня зі зведеного бюджету відносно середніх видатків на одного учня по країні
Калинівський НВК "ЗШ I ступеня – ЗДО"	147,208	87,044	4.2
Дерманська ЗШ I ступеня	97,343	12,231	2.8
Старокорецький НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	75,664	13,252	2.2
Сапожинський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	70,482	20,214	2
Харалузька ЗШ I-II ступенів	63,306	8470	1.8
Даничівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	62,985	12,260	1.8
Великоклецьківський НВК "ЗШ I-III – ЗДО"	60,987	14,779	1.7
Коловертівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	59,114	9870	1.7
Річецький НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	58,707	12,406	1.7
Сторожівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	53,751	12,514	1.5
Залізницька ЗШ I ступеня	52,334	6112	1.5
Гвіздівська ЗШ I-II ступенів	50,907	7469	1.5
Копитівський НВК "ЗШ I-III ступенів – ЗДО"	49,940	13,743	1.4
Устянська ЗШ I-III ступенів	45,395	10,891	1.3
Богданівський НВК "ЗШ I-II ступенів – ЗДО"	43,854	12,604	1.2
Веснянська ЗШ I-III ступенів	42,805	7324	1.2
Користівський НВК "ЗШ I-III ступенів – ЗДО"	42,285	13,292	1.2
Черницька ЗШ I-II ступенів	40,616	6272	1.2
Морозівська ЗШ I-III ступенів	39,523	6343	1.1
Головницька ЗШ I-III ступенів	35,892	7246	1
Корецький НВК "Школа I-II ступенів – Ліцей"	35,744	6778	1.7
Корецька ЗШ I-III ступенів №3	33,926	8653	1.7
Крилівська ЗШ I-III ступенів	32,272	6917	0.9
Новокорецька ЗШ I-III ступенів	27,794	3879	0.8
Корецька ЗШ I ступеня	27,786	4840	1.4
Корецька ЗШ I-III ступенів №1	25,123	4154	1.2

Низькі результати ЗНО

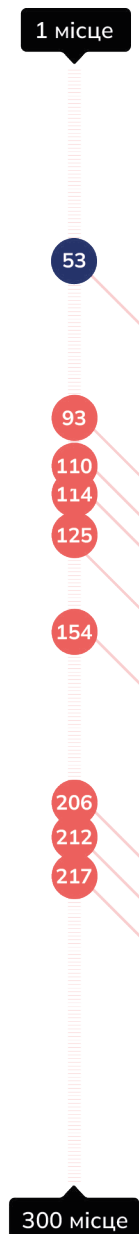
Ознакою незадовільної якості освіти в ЗЗСО громади є низькі результати ЗНО та низькі позиції в рейтингу шкіл Рівненської області за результатами ЗНО¹⁶. Так, у 2020 році лише Корецька загальноосвітня школа I-III ступенів №3 та Новокорецька загальноосвітня школа I-III ступенів увійшли в перші сто шкіл з найвищим середнім балом ЗНО, посівши 53 та 93 місце відповідно.

Корецька загальноосвітня школа I-III ступенів №1, Корецький НВК "Школа I-II ступенів - Ліцей" та Головницька загальноосвітня школа I-III ступенів опинилися на 110, 114 та 125 місцях відповідно.

Найгірші результати показали Устянська загальноосвітня школа I-III ступенів (154 місце), Морозівська загальноосвітня школа I-III ступенів (206 місце), Великоклицьківський НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти" (212 місце) та Копитівський НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти" (217 місце). Ці ЗЗСО опинилися в другій половині рейтингу, у якому всього 290 закладів освіти Рівненської області.

Учні інших ЗЗСО Корецької територіальної громади у 2020 році не склали ЗНО.

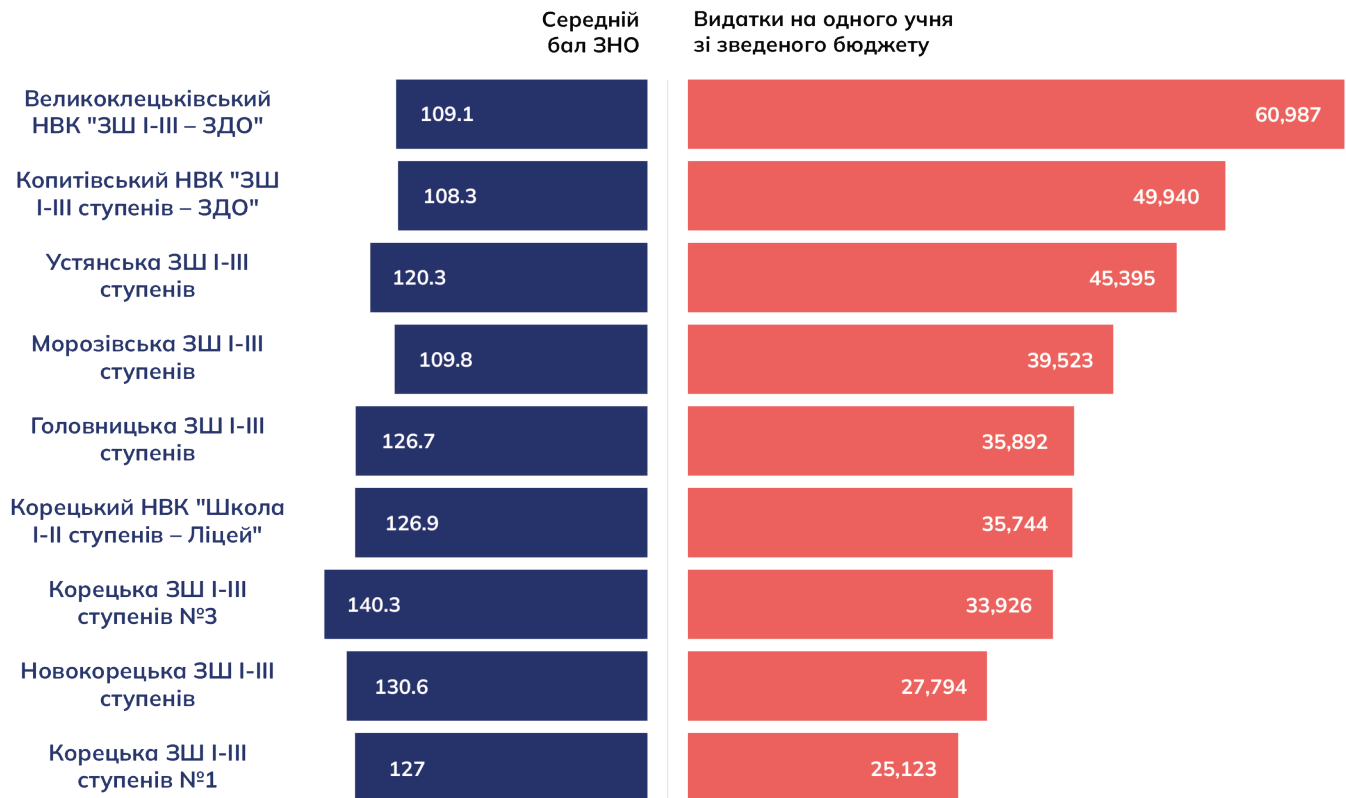
Місце в рейтингу ЗЗСО Рівненської області

Середній бал ЗНО

Співвідношення між витратами на одного учня і результатами ЗНО

Водночас результати ЗНО не пов'язані з витратами на одного учня в закладі. **Зокрема, заклади з меншими витратами на одного учня мають кращі показники ЗНО, а заклади з більшими витратами – гірші.** Це підтверджує, що **якість освітніх послуг не залежить від обсягу фінансування мережі закладів освіти.**

Опір працівників освіти та батьків до змін

Рішення Корецької міської ради від 23.04.2021 №636 "Про затвердження плану I етапу оптимізації мережі закладів освіти Корецької територіальної громади на 2021-2023 роки" зустріло опір частини працівників закладів освіти та батьків учнів. До Рівненського окружного адміністративного суду було подано позов¹⁷ щодо скасування рішення про оптимізацію.

Низка місцевих ЗМІ оприлюднила сюжети¹⁸ про протести проти оптимізації вчителів та батьків учнів. Про незгоду з реорганізацією в тому вигляді, в якому вона відбувається, під час закритих інтерв'ю повідомили окремі представники ключових заінтересованих сторін.

ПРИЧИНИ ПРОБЛЕМИ

Адміністративні

СТРУКТУРА

Чинна мережа ЗЗСО в громаді неспроможна забезпечити надання якісних освітніх послуг попри великі видатки на утримання закладів загальної середньої освіти. У мережі є неукомплектовані ЗЗСО з вкрай малою кількістю учнів, які недоцільно утримувати. У більшості ЗЗСО громади видатки на навчання одного учня значно перевищують середні видатки по країні. Водночас результати ЗНО, які складають учні, є низькими порівняно з результатами учнів інших ЗЗСО Рівненської області.

КАДРИ ТА ВМІННЯ

Освітяни розглядають ЗЗСО як місце працевлаштування, а не заклади, що мають надавати якісні послуги освіти дітям. Низька мотивація освітян пояснюється відсутністю коштів на доплати вчителям через занадто велику кількість ставок.

Крім того, частина освітян не розуміють поточні умови фінансування освітніх закладів. Попри великі видатки на сферу освіти працівники сфери вважають, що вона є недофінансованою. Штатні розписи ЗЗСО не відповідають кошторисам, які заклади реально можуть собі дозволити. Фактична кількість ставок більша за кількість ставок, на які виділено фінансування. Рішення виконкому Корецької міської ради про приведення штатних розписів ЗЗСО у відповідність до кошторисів не виконується відділом освіти, культури, туризму, молоді та спорту та фінансовим відділом Корецької міської ради.

ПРОЦЕДУРИ

Несистемне управління фінансами у освітній сфері громади. Спроможність ЗЗСО до автономного фінансового управління закладом низька. Зокрема, йдеться про проблеми з плануванням кошторисів, заощадженням коштів для використання їх на розвиток закладу та преміювання вчителів, пошуком позабюджетних джерел фінансування тощо. Заклади освіти у фінансовому забезпеченні покладаються на фахівців органу місцевого самоврядування.

Водночас, у органу місцевого самоврядування відсутній стратегічний та системний підхід до фінансового планування освітньої мережі в громаді. Несистемне управління фінансами негативно впливає на якість послуг, що надають заклади освіти.

Матеріально-технічні

ТРАНСПОРТ

Оптимізація трьох ЗЗСО в рамках першого етапу та шістнадцяти в рамках другого етапу передбачає підвезення учнів до ЗЗСО в іншому населеному пункті. Корецькій територіальній громаді бракує транспорту для забезпечення підвезення учнів. Аби гарантувати підвезення учнів всюди, де це необхідно, потрібно ще п'ять нових шкільних автобусів. Один автобус можливо отримати в рамках програми "Шкільний автобус". Але для цього слід затвердити план оптимізації освітньої мережі та ввести його в дію. Крім того, шість автобусів, які нині є на балансі відділу освіти Корецької міської ради, потребують коштів для ремонту та обслуговування. Через поганий стан сільських доріг у громаді шкільні автобуси швидше зношуються.

Комунікаційні

НЕРЕЗУЛЬТАТИВНА КОМУНІКАЦІЯ З ОСВІТЯНАМИ ТА МІШКАНЦЯМИ ГРОМАДИ НА ЕТАПІ УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ

За твердженням частини представників ключових заінтересованих сторін, під час першого етапу оптимізації мережі закладів освіти у громаді місцева влада не залучила їх до обговорення рішень. Інші вважають, що висловлені ними під час обговорення пропозиції не були належним чином зафіксовані та взяті до уваги. На думку цих осіб, зустрічі з освітянами та громадські обговорення, які проводили представники місцевої влади, носили формальний характер та не сприяли реальному залученню громадян до напрацювання рішень.

НЕРЕЗУЛЬТАТИВНЕ ІНФОРМУВАННЯ ПРО УХВАЛЕНІ РІШЕННЯ

Частина опитаних представників ключових заінтересованих сторін вважають, що їм не було належним чином роз'яснено, на підставі яких обрахунків здійснюється реорганізація конкретних ЗЗСО, що буде з працівниками цих закладів після реорганізації та в чому полягають переваги ухвалених рішень.

ОПИС ПЛАНУ ПЕРШОГО ЕТАПУ ОПТИМІЗАЦІЇ

У 2021 році Корецька міська рада ухвалила рішення щодо реорганізації 14 закладів загальної середньої освіти громади. Ці рішення передбачають:

- ➔ ліквідацію двох закладів
- ➔ пониження ступеня трьох закладів
- ➔ утворення двох нових закладів шляхом об'єднання
- ➔ перетворення чотирьох шкіл I-II ступенів на гімназії
- ➔ перетворення однієї школи I-III ступенів на ліцей
- ➔ зміну найменування однієї школи

Аналіз цих рішень ґрунтується на таких показниках за 2020-2021 навчальний рік:

загальна кількість учнів в ЗЗСО

частка видатків на ЗЗСО, яка покривається виключно коштом бюджету громади (без субвенції) у структурі всіх видатків на ЗЗСО відповідно до плану на 2021 рік

кількість учнів на одного педагога (показники ЗЗСО громади від 3 до 13)

відхилення частки допоміжного персоналу від оптимальної частки за умови ефективного використання коштів (не більше 15%)

середня кількість вчителів на один клас (показники ЗЗСО громади від 1,1 до 2,6)

видатки на освіту одного учня відносно середніх по країні (35 тис. грн/рік в сільській місцевості та 20,5 тис. грн/рік у містах) відповідно до плану на 2021 рік

відхилення фактичної наповнюваності класів від розрахункової для громади (14)

місце в рейтингу ЗНО-2020 серед ЗЗСО Рівненської області (всього 290 місць в рейтингу)

➔ Ліквідація ЗЗСО

	Дерманська ЗШ I ступеня	Калинівський НВК "ЗШ I ступеня – ЗДО"
Кількість учнів	8	8
Учнів на 1 педагога	3	3
Вчителів на 1 клас	Немає класів	Немає класів
ФНК відносно РНК	Немає класів	Немає класів
Видатки коштом бюджету ТГ, %	13	59
Допоміжний персонал, %	40	67
Видатки на учня відносно середніх по країні на учня	в 2,8 рази>	в 4,2 рази>
Середній бал ЗНО	✘	✘
Суть рішення	В стані припинення	В стані припинення
Оцінка рішення	<p>РІШЕННЯ Є ОБҐРУНТОВАНИМ</p> <p>Його немає на сайті міськради. Відсутня інформація про громадські обговорення (не було обов'язковою вимогою).</p>	<p>РІШЕННЯ Є ОБҐРУНТОВАНИМ</p> <p>Його немає на сайті міськради. Відсутня інформація про громадські обговорення (не було обов'язковою вимогою).</p>

➔ Утворення нових ЗЗСО шляхом приєднання

	Корецький НВК "Школа I-II ступенів - Ліцей"	Корецька ЗШ I-III ступенів №3
Кількість учнів	166	383
Учнів на 1 педагога	12	10
Вчителів на 1 клас	1,6	1,9
ФНК відносно РНК	+4	+5
Видатки коштом бюджету ТГ, %	19	26
Допоміжний персонал, %	44	38
Видатки на учня відносно середніх по країні на учня	в 1,7 рази>	в 1,7 рази>
Середній бал ЗНО	126,9	140,3
Суть рішення	<p>ЗЗСО "Корецький ліцей" створено шляхом</p> <p>1) реорганізації Корецького НВК "Школа I-II ступенів - Ліцей"</p> <p>2) приєднання до нового ліцею Корецької ЗШ I-III ступенів №3.</p> <p>ЗЗСО "Корецький ліцей" забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти таких рівнів – початкова, базова середня і профільна середня. Заклад знаходиться у будинку колишньої ЗШ №3, який розрахований на 1200 учнів. Будинок на відстані 1,7 км від приміщення старого ліцею, у якому були відсутні спортзал та їдальня. У 2021-2022 році в закладі навчається 666 учнів, а середня фактична наповнюваність класів складає 19,5 учнів.</p>	
Оцінка рішення	<p>РІШЕННЯ Є ОБҐРУНТОВАНИМ</p> <p>Реорганізація дозволила більшою мірою укомплектувати заклад освіти та збільшити зарплатню вчителям.</p>	

	Корецька ЗШ I-III ступенів №1	Корецька ЗШ I ступеня
Кількість учнів	623	63
Учнів на 1 педагога	12	13
Вчителів на 1 клас	1,9	1,3
ФНК відносно РНК	+10	+2
Видатки коштом бюджету ТГ, %	17	17
Допоміжний персонал, %	23	29
Видатки на учня відносно середніх по країні на учня	в 1,2 рази>	в 1,4 рази>
Середній бал ЗНО	127	✘
Суть рішення	ЗЗСО “Корецька гімназія” створена шляхом 1) пониження ступеня Корецької загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 2) приєднання до неї ЗДО “Ромашка” і Корецької загальноосвітньої школи I ступеня. Заклад забезпечує здобуття дошкільної, початкової та базової середньої освіти. У 2021-2022 навчальному році в закладі навчається 606 учнів. Середня фактична наповнюваність класів – 23 учні. Відстань між будинками, де були розташовані заклади складає 1,6 км.	
Оцінка рішення	РІШЕННЯ Є ОБҐРУНТОВАНИМ	Попри гарні показники реорганізованих ЗЗСО, за умови забезпечення підвезення рішення є доцільним з огляду на маленьку відстань між будинками та великі видатки на освіту в громаді.

➔ Пониження ступеня без приєднання до інших ЗЗСО

	Старокорецький НВК “ЗШ I-II ступенів-ЗДО ”	Новокорецька ЗШ I-III ступенів
Кількість учнів	50	379
Учнів на 1 педагога	4	12
Вчителів на 1 клас	2,6	1,6
ФНК відносно РНК	-4	+6
Видатки коштом бюджету ТГ, %	18	14
Допоміжний персонал, %	35	30
Видатки на учня відносно середніх по країні на учня	в 2,2 рази>	0,8<
Середній бал ЗНО	✘	130,6
Суть рішення	ЗЗСО “Старокорецька початкова школа”. У 2021-2022 році в закладі освіти навчається 28 дітей. Середня фактична наповнюваність класів – 7.	ЗЗСО “Новокорецька гімназія”. Заклад забезпечуватиме здобуття дошкільної, початкової та базової середньої освіти. У 2021-2021 році в закладі навчається 375 учнів. Середня фактична наповнюваність класів – 22.
Оцінка рішення	РІШЕННЯ НЕ Є ОБҐРУНТОВАНИМ На сайті Корецької міськради немає рішення про реорганізацію та інформації про проведення громадського обговорення (не було обов'язковою вимогою). З огляду на низьку наповнюваність класів та великі видатки на утримання одного учня заклад доцільно ліквідувати за умови забезпечення підвезення.	РІШЕННЯ НЕ Є ОБҐРУНТОВАНИМ Показники Новокорецької ЗШ I-III ступенів були одними з найкращих по громаді. До рішення про реорганізацію є пояснювальна інформація та звіт про проведення громадських обговорень. Відповідно до чинних вимог законодавства пониження ступеня в даному випадку не було обов'язковим, як це помилково зазначено в інформації відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Корецької міської ради.

➔ Перейменування та реорганізація без зміни ступеня

	Залізницька ЗШ I ступеня	Богданівський НВК "ЗШ I-II ступенів-ЗДО"
Кількість учнів	20	110
Учнів на 1 педагога	5	7
Вчителів на 1 клас	1,3	1,7
ФНК відносно РНК	-7	-2
Видатки коштом бюджету ТГ, %	12	29
Допоміжний персонал, %	33	46
Видатки на учня відносно середніх по країні на учня	в 1,5 рази>	в 1,2 рази>
Середній бал ЗНО	✘	✘
Суть рішення	ЗЗСО "Залізницька початкова школа". У 2021-2022 році у ЗЗСО навчається 19 учнів. Середня наповнюваність 1-4 класів складає 5 учнів.	ЗЗСО "Богданівська гімназія". У 2021-2022 році в закладі освіти навчається 102 учні. Середня наповнюваність 1-4 класів складає 9,5 учнів, 5-9 класів –13 учнів.
Оцінка рішення	<p>РІШЕННЯ НЕ Є ОБҐРУНТОВАНИМ</p> <p>З огляду на вкрай погані показники заклад доцільно ліквідувати за умови забезпечення підвезення.</p>	<p>РІШЕННЯ Є ОБҐРУНТОВАНИМ</p> <p>Пониження ступеня є недоцільним, оскільки ФНК 5-9 класів майже дорівнює РНК для громади.</p>
	Гвіздівська ЗШ I-II ступенів	Даничівський НВК "ЗШ I-II ступенів-ЗДО"
Кількість учнів	81	72
Учнів на 1 педагога	8	5
Вчителів на 1 клас	1,1	1,7
ФНК відносно РНК	-5	-6
Видатки коштом бюджету ТГ, %	15	19
Допоміжний персонал, %	33	35
Видатки на учня відносно середніх по країні на учня	в 1,5 рази>	в 1,8 рази>
Середній бал ЗНО	✘	✘
Суть рішення	ЗЗСО "Гвіздівська гімназія". У 2021-2022 році в закладі навчається 78 учнів.	ЗЗСО "Даничівська гімназія". У 2021-2022 році в закладі навчається 68 учнів.
Оцінка рішення	<p>РІШЕННЯ Є ОБҐРУНТОВАНИМ</p> <p>Див. другий етап</p>	<p>РІШЕННЯ Є ОБҐРУНТОВАНИМ</p> <p>Див. другий етап</p>

	Сторожівський НВК “ЗШ I-II ступенів-ЗДО”	Устянська ЗШ I-III ступенів
Кількість учнів	79	112
Учнів на 1 педагога	5	6
Вчителів на 1 клас	1,8	2
ФНК відносно РНК	-6	-3
Видатки коштом бюджету ТГ, %	23	24
Допоміжний персонал, %	38	39
Видатки на учня відносно середніх по країні на учня	в 1,5 рази>	в 1,3 рази>
Середній бал ЗНО	✘	120,3
Суть рішення	ЗЗСО “Сторожівська гімназія”. У 2021-2022 році в закладі освіти навчається 73 учні.	ЗЗСО “Устянський ліцей”. У 2021-2022 році в закладі освіти навчається 122 учні.
Оцінка рішення	РІШЕННЯ Є ОБҐРУНТОВАНИМ Див. другий етап	РІШЕННЯ Є ОБҐРУНТОВАНИМ Див. другий етап

Таким чином, попри протести мешканців громади більшість рішень, ухвалених під час першого етапу оптимізації мережі закладів освіти, відповідають основним показникам цих закладів та є обґрунтованими. Результати аналізу підтверджують, що головною причиною спротиву оптимізації з боку мешканців громади є нерезультативна комунікація ухвалених рішень та відсутність належного залучення громадян до напрацювання рішень.

Водночас показники не підтверджують рішення щодо трьох ЗЗСО. Ці рішення потребують коригування після проведення громадських обговорень:

➔ ЗЗСО “Старокорецька початкова школа”

➔ ЗЗСО “Новокорецька гімназія”

➔ ЗЗСО “Залізницька початкова школа”

ОПИС ПЛАНУ ДРУГОГО ЕТАПУ ОПТИМІЗАЦІЇ

26 серпня 2021 року Корецька міська рада ухвалила план другого етапу¹⁹ оптимізації мережі закладів освіти в громаді.

У 2022 році під час другого етапу²⁰ заплановано пониження ступеня 16 ЗЗСО та приєднання до 3 ЗЗСО закладів дошкільної освіти. Корецька міська рада впродовж не менш як одного року з моменту опублікування та/або прийняття відповідного рішення проводитиме громадські обговорення.

З огляду на те, що всі заплановані рішення стосуються пониження ступеня ЗЗСО, під час аналізу рішень, перш за все, необхідно звернути увагу на показник середньої фактичної наповнюваності класів, які планується розформувати в зв'язку з реорганізацією. Також до уваги взяті такі показники – середня фактична наповнюваність всіх класів закладів у 2019-2021 роках, видатки на освіту одного учня в закладі та місце в рейтингу ЗЗСО Рівненської області за результатами ЗНО-2020.

Оскільки нагальним питанням оптимізації є підвезення учнів у разі пониження ступеня, до уваги також взята відстань до закладу освіти, куди будуть переведені учні розформованих класів.

	Великоклицьківський НВК “ЗШ I-III ступенів-ЗДО ”	ЗЗСО “Веснянська ЗШ I-III ступенів”
План з оптимізації	ЗЗСО “Великоклицьківська гімназія”	ЗЗСО “Веснянська гімназія” з приєднанням ЗДО «Ромашка» с.Весняне
Відстань до закладу, де навчатимуться учні розформованих класів	22 км до ЗЗСО “Корецький ліцей”	12,5 км до ЗЗСО “Корецький ліцей”
Видатки на одного учня відносно середніх видатків на одного учня по країні	в 1,7 рази>	в 1,2 рази>
Середня ФНК в 2019-2020, 2020-2021 н.р.	8,5	10,5
Середня ФНК в класах, які планується розформувати	9	8
Середній бал ЗНО	109,1	✘
Оцінка плану з оптимізації	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Показники ЗНО вкрай низькі, тому перетворення НВК “ЗШ I-III ступенів-ЗДО” в гімназію, де учні зможуть здобути тільки базову середню освіту є доцільним за умови організації підвезення учнів.	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через великі видатки на одного учня та відсутність результатів ЗНО план з оптимізації є доцільним за умови організації підвезення учнів.

	ЗЗСО “Гвіздівська гімназія”	ЗЗСО “Головницька ЗШ I-III ступенів”	ЗЗСО “Даничівська гімназія”
План з оптимізації	ЗЗСО “Гвіздівська початкова школа”	ЗЗСО “Головницька гімназія” з приєднанням ЗДО «Первоцвіт»	ЗЗСО “Даничівська початкова школа”
Відстань до закладу, де навчатимуться учні розформованих класів	3,5 км до ЗЗСО “Корецька гімназія”	11 км до ЗЗСО “Корецький ліцей”	7 км до ЗЗСО “Копитівська гімназія”
Видатки на одного учня відносно середніх видатків на одного учня по країні	в 1,5 рази>	1(=)	в 1,8 рази>
Середня ФНК в 2019-2020, 2020-2021 н.р.	9	16	8,5
Середня ФНК в класах, які планується розформувати	7,5	10	7,6
Середній бал ЗНО	✘	126,7	✘
Оцінка плану з оптимізації	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через вкрай великі витрати на одного учня перетворення гімназії на початкову школу є доцільним.	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через низькі результати ЗНО план з оптимізації є доцільним за умови організації підвезення учнів.	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через вкрай великі витрати на одного учня перетворення гімназії на початкову школу є доцільним.

	Коловертівський НВК “ЗШ I-II ступенів-ЗДО”	Копитівський НВК “ЗШ I-III ступенів-ЗДО”	Користівський НВК “ЗШ I-III ступенів-ЗДО”
План з оптимізації	ЗЗСО “Коловертівська початкова школа”	ЗЗСО “Копитівська гімназія”	ЗЗСО “Користівська гімназія”
Відстань до закладу, де навчатимуться учні розформованих класів	15,5 км до ЗЗСО “Копитівська гімназія”	10 км до ЗЗСО “Корецький ліцей”	14 км до ЗЗСО “Корецький ліцей”
Видатки на одного учня відносно середніх видатків на одного учня по країні	в 1,7 рази>	в 1,4 рази>	в 1,2 рази>
Середня ФНК в 2019-2020, 2020-2021 н.р.	8	11	14,5
Середня ФНК в класах, які планується розформувати	8	10	11
Середній бал ЗНО	✘	108,3	✘
Оцінка плану з оптимізації	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через вкрай великі витрати на одного учня перетворення ЗШ I-II ступенів на початкову школу є доцільним за умови організації підвезення учнів.	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через великі видатки на одного учня та низькі результати ЗНО план з оптимізації є доцільним за умови організації підвезення учнів.	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через вкрай великі витрати на одного учня перетворення гімназії на початкову школу є доцільним.

	ЗЗСО “Крилівська ЗШ I-III ступенів”	“Морозівська ЗШ I-III ступенів”	Річецький НВК “ЗШ I-II ступенів-ЗДО”
План з оптимізації	ЗЗСО “Крилівська гімназія” з приєднанням ЗДО “Сонечко”	ЗЗСО “Морозівська гімназія”	ЗЗСО “Річецька початкова школа”
Відстань до закладу, де навчатимуться учні розформованих класів	20,5 км до ЗЗСО “Корецький ліцей”	9 км до ЗЗСО “Корецький ліцей”	3 км до ЗЗСО “Копитівська гімназія”
Видатки на одного учня відносно середніх видатків на одного учня по країні	0,9<	в 1,1 рази>	в 1,7 рази>
Середня ФНК в 2019-2020, 2020-2021 н.р.	15,5	14,5	9
Середня ФНК в класах, які планується розформувати	10	7	7,5
Середній бал ЗНО	✘	109,8	✘
Оцінка плану з оптимізації	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через великі видатки на одного учня план з оптимізації є доцільним за умови організації підвезення учнів.	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через великі видатки на одного учня та вкрай низькі результати ЗНО план з оптимізації є доцільним за умови організації підвезення учнів.	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через вкрай великі витрати на одного учня перетворення гімназії на початкову школу є доцільним за умови організації підвезення учнів.
	Сапожинський НВК “ЗШ I-II ступенів-ЗДО”	ЗЗСО «Сторожівська гімназія»	ЗЗСО “Устянський ліцей”
План з оптимізації	ЗЗСО “Сапожинська початкова школа”	ЗЗСО “Сторожівська початкова школа”	ЗЗСО “Устянська гімназія”
Відстань до закладу, де навчатимуться учні розформованих класів	11,5 км до ЗЗСО “Користівська гімназія”	10 км до ЗЗСО “Устянська гімназія”	26,5 км до ЗЗСО до “Корецького ліцею”
Видатки на одного учня відносно середніх видатків на одного учня по країні	в 2 рази>	в 1,5 рази>	в 1,3 рази>
Середня ФНК в 2019-2020, 2020-2021 н.р.	7	8,5	11
Середня ФНК в класах, які планується розформувати	6,6	7,8	6,5
Середній бал ЗНО	✘	✘	120,3
Оцінка плану з оптимізації	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через вкрай великі витрати на одного учня перетворення гімназії на початкову школу є доцільним за умови організації підвезення учнів.	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через вкрай великі витрати на одного учня перетворення гімназії на початкову школу є доцільним за умови організації підвезення учнів.	ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ Через великі видатки на одного учня та низькі результати ЗНО план з оптимізації є доцільним за умови організації підвезення учнів.

	ЗЗСО “Харалузька ЗШ I-II ступенів”	ЗЗСО “Черницька ЗШ I-II ступенів”
План з оптимізації	ЗЗСО “Харалузька початкова школа”	ЗЗСО “Черницька початкова школа”
Відстань до закладу, де навчатимуться учні розформованих класів	8,5 км до ЗЗСО “Великоклицьківська гімназія”	4,5 км до ЗЗСО “Крилівська гімназія”
Видатки на одного учня відносно середніх видатків на одного учня по країні	в 1,8 рази>	в 1,2 рази>
Середня ФНК в 2019-2020, 2020-2021 н.р.	7,5	10
Середня ФНК в класах, які планується розформувати	5,2	7,8
Середній бал ЗНО	✘	✘
Оцінка плану з оптимізації	<p>ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ</p> <p>Через вкрай великі витрати на одного учня перетворення гімназії на початкову школу є доцільним за умови організації підвезення учнів.</p>	<p>ПЛАН Є ОБҐРУНТОВАНИМ</p> <p>Через вкрай великі витрати на одного учня перетворення гімназії на початкову школу є доцільним за умови організації підвезення учнів.</p>

- У всіх 16 ЗЗСО наповнюваність класів, які планується закрити у зв'язку з пониженням ступеня, є нижчою за розрахункову наповнюваність класів для громади у 2021 році (14).
- У 13 ЗЗСО видатки на утримання одного учня перевищують середні по країні.
- З 5 закладів загальної середньої освіти, учні яких у 2020 році склали ЗНО, жоден не увійшов хоча б до першої сотні ЗЗСО Рівненської області за результатами ЗНО.

Таким чином, основні показники роботи цих закладів освіти підтверджують обґрунтованість пропонуваніх рішень.

ВАРІАНТИ РІШЕНЬ

Варіант №1

Оптимізувати мережу закладів загальної середньої освіти відповідно до рішення²¹ міської ради №1486 “Про затвердження плану формування мережі закладів освіти, їх реорганізацію та перепрофілювання (зміну типу) Корецької територіальної громади” від 26.08.2021.

Переваги

- розв’язує проблему у сфері освіти громади
- суттєво заощаджує кошти реорганізованих закладів освіти
- не потребує додаткового фінансування з місцевого та державного бюджету

Недоліки

- може викликати радикальний спротив з боку освітян та мешканців громади через скорочення та ліквідацію частини закладів освіти
- може викликати спротив через брак комунікації щодо реорганізації закладів

Варіант №2

За результатами публічних консультацій щодо реорганізації закладів загальної середньої освіти в Корецькій міській громаді та на основі експертних висновків Центру спільних дій внести зміни до плану другого етапу²² оптимізації освітньої мережі в громаді. Оптимізувати мережу ЗЗСО відповідного до оновленого плану.

Переваги

- розв’язує проблему у сфері освіти громади
- враховує інтереси всіх заінтересованих сторін
- суттєво заощаджує кошти реорганізованих закладів освіти
- не потребує додаткового фінансування з місцевого та державного бюджету

Недоліки

- може викликати радикальний спротив з боку освітян та мешканців громади через скорочення та ліквідацію частини закладів освіти

Варіант №3

Нічого не змінювати.

Переваги

- не потрібно нічого розробляти та впроваджувати

Недоліки

- не розв’язує проблему у сфері освіти громади

- найдорожчий з-поміж усіх варіантів – потребує надмірних видатків з місцевого бюджету, які загалом не впливають на доступність та якість освітніх послуг у громаді
- чинна мережа закладів освіти не спроможна забезпечити більшості школярів громади рівний доступ до якісних освітніх послуг
- проблему все одно доведеться розв’язувати вже найближчим часом, але з більшими ресурсними витратами з місцевого бюджету

Незалежно від обраного варіанту оптимізації освітньої мережі основними завданнями, що потребують першочергового вирішення, є:

01

забезпечення належного доступу до освітніх послуг для мешканців громади

02

якісне інформування громадян про ухвалені рішення

03

ефективне фінансове управління освітньою мережею

Доступ до освітніх послуг

До затвердженого варіанту реорганізації освітньої мережі затвердити схему підвезення учнів до місця отримання освітніх послуг. Така схема повинна включати²³:

- маршрути перевезення
- час від'їзду від кожної із зупинок шкільного автобуса
- кількість дітей, які від'їжджають від кожної автобусної зупинки
- кількість посадкових місць шкільного автобуса
- якість доріг, якими рухається автобус

Для підвезення учнів можуть бути використані²⁴:

- шкільні автобуси
- транспортні засоби, орендовані у суб'єктів підприємницької діяльності
- транспортні засоби, орендовані у рад інших адміністративно-територіальних одиниць
- перевезення учнів на громадському транспорті місцевого сполучення

Вибір найоптимальнішого варіанту повинен бути здійснений з огляду на мінімізацію часу перевезення та транспортних видатків.

Інформування громадян

- Провести інформаційну кампанію для ключових заінтересованих сторін задля усунення соціального напруження, яке постало в громаді навколо питання оптимізації освітньої мережі
- Сформувати комунікаційний план із зазначенням²⁵ заінтересованих сторін, їх впливу і ролі у сфері освіти громади, основних повідомлень для кожної групи зацікавлених сторін, каналів комунікації та отримання зворотного зв'язку, способу оцінки комунікації з кожною групою заінтересованих сторін

Фінансове забезпечення

- збільшити фінансування видатків розвитку за рахунок заощадження коштів на видатках утримання, що стане можливим у результаті оптимізації освітньої мережі в громаді
- залучити грантові кошти міжнародних та національних неурядових організацій
- надавати додаткові послуги на платній основі. Наприклад, послуги ксерокопіювання, надання в оренду приміщень та обладнання, реалізація продукції навчально-виробничих майстерень тощо
- провести навчання фінансовому менеджменту для директорів ЗЗСО та працівників відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Корецької міської ради

ДОДАТОК №1

↓ Інформація по всіх ухвалених рішеннях 1 етапу оптимізації та запланованих рішеннях 2 етапу представлена в таблиці

1 етап

2 етап

Калинівський НВК "Загальноосвітня школа I ступеня – заклад дошкільної освіти" В стані припинення	1	Харалузька загальноосвітня школа I-II ступенів Заплановано пониження ступіня - ЗЗСО "Харалузька початкова школа"	2
Черницька загальноосвітня школа I-II ступенів Заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Черницька початкова школа"	2	Устянська загальноосвітня школа I-III ступенів На 1 етапі змінено найменування - ЗЗСО "Устянський ліцей", на 2 етапі заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Устянська гімназія"	1 2
Залізницька загальноосвітня школа I ступеня Змінено найменування - ЗЗСО "Залізницька початкова школа"	1	Богданівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти" На 1 етапі змінено найменування - ЗЗСО "Богданівська гімназія"	1
Сторожівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів- заклад дошкільної освіти" На 1 етапі змінено найменування - "Сторожівська гімназія", на 2 етапі заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Сторожівська початкова школа"	1 2	Веснянська загальноосвітня школа I-III ступенів Заплановано пониження ступеня -ЗЗСО "Веснянська гімназія", до гімназії буде приєднано ЗДО "Ромашка" с.Весняне	2
Сапожинський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти" Заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Сапожинська початкова школа"	2	Користівський НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти" Заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Користівська гімназія"	2
Даничівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти" На 1 етапі змінено найменування - ЗЗСО "Даничівська гімназія", на 2 етапі заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Даничівська початкова школа"	1 2	Морозівська загальноосвітня школа I-III ступенів Заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Морозівська гімназія"	2
Великоклицьківський НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти" Заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Великоклицьківська гімназія"	2	Головницька загальноосвітня школа I-III ступенів Заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Головницька гімназія", до гімназії буде приєднано ЗДО "Первоцвіт"	2
Коловертівський НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти" Заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Коловертівська початкова школа"	2	Корецький НВК "Школа I-II ступенів - Ліцей" Корецька загальноосвітня школа I-III ступенів №3 Реорганізовано в "Корецький ліцей", та до нього приєднано Корецьку загальноосвітню школу I-III ступенів №3	1
Річецький НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти" Заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Річецька початкова школа"	2	Крилівська загальноосвітня школа I-III ступенів Заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Крилівська гімназія", до гімназії буде приєднано ЗДО "Сонечко"	2
Гвіздівська загальноосвітня школа I-II ступенів На 1 етапі змінено найменування- ЗЗСО "Гвіздівська гімназія", на 2 етапі заплановано пониження ступеня - ЗЗСО "Гвіздівська початкова школа"	1 2	Новокорецька загальноосвітня школа I-III ступенів Понижено ступінь - ЗЗСО "Новокорецька гімназія"	1
Копитівський НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти" заплановано пониження ступеня -ЗЗСО "Копитівська гімназія"	2	Корецька загальноосвітня школа I ступеня Корецька загальноосвітня школа I-III ступенів №1 Понижено ступінь Корецької загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 - ЗЗСО "Корецька гімназія"; до "Корецької гімназії" приєднано ЗДО "Ромашка" та Корецьку загальноосвітню школу I ступеня	1
Старокорецький НВК "Загальноосвітня школа I-II ступенів-заклад дошкільної освіти" Понижено ступінь - ЗЗСО "Старокорецька початкова школа"	1	Дерманська загальноосвітня школа I ступеня В стані припинення	1

CENTREUA.ORG

FACEBOOK.COM/CENTREUA.ORG

INFO@CENTREUA.ORG

ПОСИЛАННЯ

- 1 <https://koretska-gromada.gov.ua/docs/902063/>
- 2 <https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/461/1.pdf>
- 3 https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/13/Posibnyk_z_efektyvnoho_upravlinnia_osvitoyu_v_OTG.pdf
- 4 <https://openbudget.gov.ua/local-budget/17561000000/local-incomes>
- 5 <https://koretska-gromada.gov.ua/pro-vnesennya-zmin-do-miscevogo-bjudzhetu-koreckoi-miskoi-radi-na-2021-rik-12-04-52-14-07-2021/>
- 6 <https://centreua.org/mistsevi-vibori-2020/koli-groshi-ne-virishuyut-osvitnya-politika-v-mistah-ukrayini/>
- 7 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>
- 8 <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-formuli-rozpodilu-osvitnoyi-sbvenciyi-mizh-miscevimi-byudzhetaми>
- 9 <https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/461/1.pdf>
- 10 <https://mon.gov.ua/storage/app/media/budzheta/Inform.dovidky.rozrahunku.osv.subv.2021/2021/Rivnenska.obl/miska-tg-17561000000.pdf>
- 11 Показник демонструє різницю між ФНК та РНК (ФНК-РНК).
- 12 https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/13/Posibnyk_z_efektyvnoho_upravlinnia_osvitoyu_v_OTG.pdf

- 13 https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/13/Posibnyk_z_efektyvnoho_upravlinnia_osvitoyu_v_OTG.pdf
- 14 <https://openbudget.gov.ua/local-budget/17561000000/local-incomes>
- 15 https://mof.gov.ua/uk/news/ministerstvo_finansiv_ukraini_predstavliaie_interaktivnii_dashbord_pro_biudzhetni_vidatki_na_zagalnu_seredniu_osvitu_u_2020_rotsi-3029
- 16 <http://osvita.ua/school/rating/76158/>
- 17 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98003684>
- 18 <https://rivne1.tv/news/123224-batki-i-vchiteli-proti-u-kortsizakrivayut-dvi-shkoli>
- 19 <https://koretska-gromada.gov.ua/docs/902063/>
- 20 <https://koretska-gromada.gov.ua/docs/902063/>
- 21 <https://koretska-gromada.gov.ua/docs/902063/>
- 22 <https://koretska-gromada.gov.ua/docs/902063/>
- 23 http://sklinternational.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Posibnyk_z_efektyvnoho_upravlinnia_osvitoyu_v_OTG.pdf
- 24 <https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/461/1.pdf>
- 25 http://sklinternational.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Posibnyk_z_efektyvnoho_upravlinnia_osvitoyu_v_OTG.pdf

